

FGC aprova una nova Estratègia del Patrimoni per millorar la preservació i divulgació del seu material històric i inicia les obres de la nau de vehicles històrics de Martorell

- Avui han començat les obres de la nova nau de vehicles històrics de Martorell on s'exposaran més d'una vintena de locomotores, cotxes i vagons de la línia Llobregat-Anoia
- El patrimoni històric d'FGC inclou trens, maquinària, objectes diversos, immobles i diferent documentació on hi consten més de 79 vehicles històrics catalogats, dos milions de documents o 30.000 fotografies
- Ferrocarrils està digitalitzant tota la seva documentació històrica, un material que serà consultable aquest any al Web del Patrimoni d'FGC
- L'empresa disposarà d'un tren històric en estat de circulació a cada línia per operar serveis de divulgació de la seva història

Unitat de la sèrie 400, dissenyada als anys 40 i recentment restaurada.

Millorar la preservació del patrimoni històric, potenciar la seva divulgació i posar en valor el patrimoni ferroviari del país. Aquests són els tres objectius principals de la nova Estratègia del Patrimoni Històric d'FGC, un full de ruta que defineix les actuacions i les accions a fer durant el període 2020-2022. La nova estratègia permetrà a la companyia identificar i ordenar el nombrós i divers material històric i apropar-lo a la ciutadania, ja sigui amb la millora o creació de nous espais de preservació, amb la circulació de trens històrics o amb la digitalització i difusió de la nombrosa documentació històrica.

“Aquesta estratègia és un punt d’inflexió en la manera com hem treballat, mantingut i exposat el patrimoni històric de Ferrocarrils” explica el president d'FGC, Ricard Font, que apunta que **“com a empresa pública tenim la responsabilitat de preservar millor i gestionar tot aquest patrimoni cultural, i ho farem, però ara també és el moment de millorar-ne la seva divulgació i arribar a més gent, de manera més àgil i directa. Volem arribar millor al món científic i especialitzat en el sector ferroviari, però també a la ciutadania en general, que s'estimen el ferrocarril i pels quals forma part de la seva història i passions personals”**. Font destaca algunes accions ja en marxa: **“Avui hem començat les obres d'una nova nau de material històric a Martorell, “L'Espai de la via mètrica”, estem digitalitzant més de dos milions de documents històrics que donarem a l'Arxiu Nacional de Catalunya, estem treballant per crear i consolidar una oferta de circulacions de trens històrics a cadascuna de les nostres línies i alhora millorarem els espais que destinem a la divulgació del nostre patrimoni arreu del país. En definitiva, preservar el patrimoni ferroviari per apropar-lo i compartir-lo”**.

La col·lecció del patrimoni històric d'FGC es compon de bens mobles (material mòbil, maquinària, objectes diversos), immobles (infraestructures, edificis) i diferent documentació (escrits, plànols, fotografies). Es tracta d'un valuós patrimoni històric, testimoni de l'evolució del transport ferroviari de Catalunya amb material del segle XIX, XX i XXI, però també de l'evolució del país, on hi consten entre d'altres més de 79 vehicles històrics catalogats, dos milions de documents o més de 30.000 fotografies.

La nova estratègia té la seva gènesi en un treball precís d'identificació i ordenació d'aquest patrimoni tant a nivell físic, amb la millora dels espais expositius actuals i la creació de nous, com a nivell digital, amb l'evolució de l'actual espai de patrimoni al web d'FGC i amb la digitalització de tot el fons documental.

Programa de millora dels espais 2021-2022

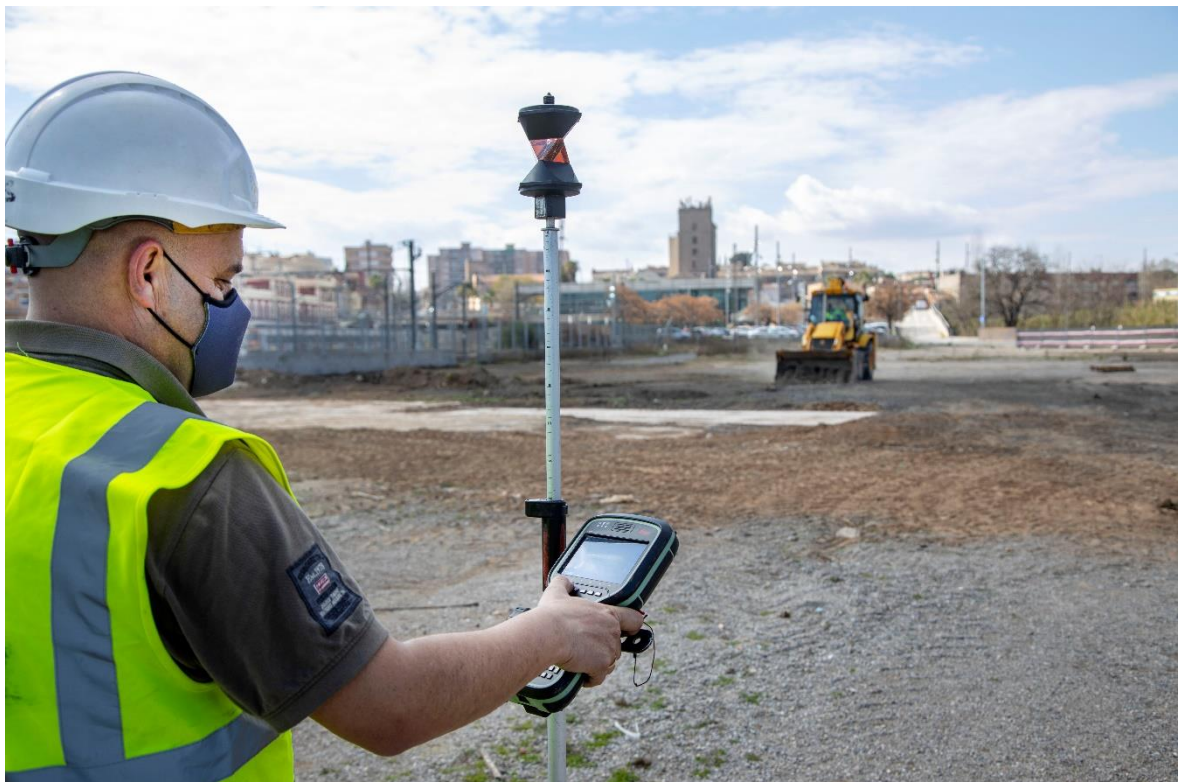
Durant aquest primer any de posada en marxa de l'estratègia, Ferrocarrils realitzarà treballs de diagnòsi i replantejament dels espais expositius actuals, un total de 13

centres repartits pel país i propers a la xarxa de trens i actius turístics de Ferrocarrils, com per exemple el Centre d'Interpretació de Núria, l'exposició del Cremallera de Montserrat o la del Funicular de Gelida.

Tal com explica el director de Planificació Estratègica i Prospectiva d'FGC, Carles Casas Esplugas, **“el model expositiu que volem seguir és un model descentralitzat. La nostra idea, més que fer un gran museu que reculli peces històriques, és consolidar espais repartits pel país, de manera que les peces estiguin contextualitzades en el territori en el qual han estat funcionant, a la vegada que siguin punts d'atracció de visitants”**.

D'aquesta manera es treballarà per millorar la visibilitat d'aquests espais i també la seva posada en valor, valorant la seva incorporació als circuits de programes pedagògics per a escolars i del turisme cultural.

Avui comencen les obres de la nova nau de material històric de Martorell

La nau s'ubicarà al costat de la platja de vies i de l'aparcament d'enllaç de l'estació.

La creació de nous espais per a la preservació i exposició del material mòbil històric és una de les línies de treball de la nova estratègia. Aquest mes de març han

començat les obres de la nova nau de material històric a l'estació de Martorell-Central, un nou espai per a conservar i exposar alguns dels vehicles històrics de la línia Llobregat-Anoia, més d'una vintena de peces preservades per Ferrocarrils que inclou locomotores, cotxes i vagons.

L'edifici es construirà a l'espai on estaven els antics tallers de locomotores, al costat de la platja de vies i de l'aparcament d'enllaç de l'estació, i està prevista la seva connexió directa amb les vies d'FGC. Amb una superfície de 2.200 m², la nau tindrà 106 m de llargada, 21 m d'ample i 8,65 m d'alçada, i tindrà capacitat per albergar, en el seu interior, tres vies de 105 m de longitud. Sobre aquestes vies se situaran els diferents vehicles ferroviaris catalogats com a patrimoni històric.

Aquest espai se sumarà als altres espais expositius que Ferrocarrils ha habilitat recentment per preservar els seus vehicles històrics: "La Cotxera de Rubí", situat davant de l'antiga estació de Rubí i on es preserven vuit vehicles històrics de la línia Barcelona-Vallès; "La Nau del tren històric del Vallès", al Centre Operatiu de Rubí, on es preserva l'Automotor Brill 18 de l'any 1916, cedit en dipòsit a FGC per l'Associació d'Amics del Ferrocarril de Barcelona, una unitat de la sèrie 400 dels anys 40 i una unitat de la sèrie 111 de l'inici dels anys 80; i "El Moll de la Pobla" a la línia Lleida-La Pobla, on juntament amb l'Ajuntament de La Pobla de Segur s'ha recuperat i habilitat l'hangar i el moll de mercaderies i s'han restaurat i col·locat en un lloc accessible tres peces històriques que ja es trobaven a l'estació: dues grues i una aiguada (grua d'aigua).

La circulació dels trens històrics

Ferrocarrils treballarà per mantenir i consolidar les circulacions comercials amb trens històrics a cadascuna de les seves línies i disposar d'un tren històric en estat de circulació a cadascuna d'elles.

En aquest sentit, Ferrocarrils ha completat la revisió i rehabilitació tècnica i de seguretat d'un tren preservat de la sèrie 400, construït a mitjans del segle passat als antics tallers de Sarrià i popularment conegut com a "Granota" pel seu característic color verd i els grans fars a la part frontal. Pel que fa a la línia Llobregat-Anoia, FGC treballa en un projecte per revisar i rehabilitar un tren format per cotxes de fusta de finals del segle XIX i principis del XX.

Aquests dos trens, pels quals es treballarà per definir una oferta de servei comercial, se sumaran als actuals trens històrics de la companyia que ofereixen o poden oferir servei comercial, com són el Tren dels Llacs a la línia Lleida-La Pobla, el Cotxe Saló del Cremallera de Núria o el Funicular de Gelida.

L'objectiu és poder posar en marxa la circulació de la "Granota" aquest any, un cop millori la situació actual provocada per la pandèmia, i el 2022 iniciar les circulacions històriques a la línia Llobregat -Anoia.

La digitalització del patrimoni documental

Ferrocarrils treballa actualment en el procés de digitalització de més de dos milions de documents històrics d'FGC i de les empreses privades la gestió de les quals va forjar els orígens de la xarxa actual de la companyia. Es tracta de documents amb un gran valor històric i cultural, alguns anteriors al 1860, i que expliquen la història de les companyies pioneres del ferrocarril a Catalunya a través de llibres d'actes, memòries, escriptures, plànols i altres documents.

"Volem que aquesta documentació estigui a finals d'aquest any digitalitzada a disposició de l'àmbit de la recerca i divulgatiu, però també posar-la a disposició de tothom que la vulgui consultar" explica Antoni Gras, responsable de Patrimoni d'FGC. **"Són peces clau per entendre la història ferroviària del país a la vegada que la història d'FGC. Aquest arxiu digital es transferirà a l'Arxiu Nacional de Catalunya per a què sigui accessible al públic i nosaltres treballarem perquè també pugui ser consultable a partir del 2021 des del Web del Patrimoni d'FGC i convertir aquest web en un Museu Virtual d'FGC"**.

De fet, l'evolució i millora del [Web del Patrimoni d'FGC](#) és una de les línies de treball de la nova estratègia d'FGC en patrimoni. El web és un repositori del divers material rodant històric de la companyia, os es poden veure fotografies i característiques de diferents locomotores, cotxes o automotors, tant de servei comercial com de mercaderies o de treball.

A més, el web també inclou un [espai de publicacions](#) en línia que recull diferents llibres editats per FGC sobre la història de les diferents explotacions ferroviàries, de transport per cable i d'esport de muntanya.

Per dur a terme totes les accions i els projectes de l'estratègia del patrimoni, FGC mantindrà la col·laboració constant amb el sector associatiu dels amics del ferrocarril, i amb els diferents organismes públics i entitats sense ànim de lucre privades que desenvolupen tasques relacionades amb la identificació, preservació i valorització del patrimoni històric ferroviari. Així, entre d'altres, es continuarà treballant amb les entitats del Grup de Treball del Patrimoni Històric Ferroviari de Catalunya, col·laborant amb l'Institut Català de Recerca en el Patrimoni Cultural i promovent anualment les Jornades de Patrimoni Històric Ferroviari.

11 de març de 2021